

Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry
c/o Iita Tiusanen
Paalikatku 14 A 104
90520 Oulu

Oulu 14.12.2017

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
PL 3000
90014 Oulun yliopisto

Yhdyskuntalautakunta
Kirjaamo
PL 27
90015 Oulun kaupunki
kirjaamo@ouka.fi

Asiatunnus: 564-2267

Mielipide Oulunsalonrannan itäosan asemakaavaesityksestä

Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry ja Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry jättävät Oulunsalonrannan itäosan asemakaavaesityksestä mielipiteen, koska asemakaava-alueen suunnittelussa ei ole huomioitu tarpeeksi alueen merkitystä luonnon toimintakyvylle sekä ihmisten virkistytymiselle ja hyvinvoinnille. Kaava-alueen aluerajauksia ja sisältöä tulee muuttaa niin, että ekosysteemipalveluiden ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen huomioidaan paremmin.

1. Tiivistelmä

Asemakaavaesityksessä ei ole

- 1) käytetty parhaita mahdollisia kaavamerkintöjä suojelun tason takaamiseksi tai huomioitu riittävästi ylempien kaavatasojen tavoitteita,
- 2) huomioitu riittävästi alueella sijaitsevaa merenrantaniittyä ja suksiometsää sekä niiden merkitystä esimerkiksi virkistykseen, ympäristökasvatukseen ja luonnon monimuotoisuudelle eikä
- 3) huomioitu riittävästi kestävä kehityksen eri ulottuvuuksia rakentamisen suunnittelussa, esimerkiksi YK:n kestävä kehityksen Agenda 2030 -ohjelman puitteissa.

Asemakaavan laajuutta tulisi näistä syistä kaventaa sekä suunnitelmaa tarkentaa vastaamaan yhä paremmin kestävä kehityksen edellytyksiä, vaikka joiltakin osin tähän on jo kiinnitetty huomioita.

Muutosehdotukset

- 1) kaavan rakenteeseen ja merkintöihin
 - Asemakaavassa osoitettava rakentaminen ei saa ylittää Oulunsalon keskeisten alueiden yleiskaavaa
 - Asemakaavan pitää olla Uuden Oulun yleiskaavan LUO-merkinnän mukainen.
 - Viheralueiden luonnon monimuotoisuuden säilyminen on turvattava riittävällä kaavamerkinnoilla.
- 2) rantavyöhykkeen ja suksiometsän huomioimiseen
 - Suojellun merenrantaniityn rauha on turvattava ja niitylle on osoitettava riittävä suojavyöhyke, jolle ei osoiteta mitään rakentamista (ei edes ulkoilureittiä).

- Rakennettavan alueen rajaus on tuotava niin kauas rannasta, että maisemaa muuttavaa täyttöö maanpinnan korottamiseksi ei tarvita.
 - Sukkessiometsää täytyy suojella esimerkiksi poistamalla kaksi läntisintä AP-korttelia ja kaikki suklessiometsään osoitettu AO-rakentaminen tai poistamalla alueen keskeltä osa kortteleista, jolloin rakennettava alue ei yltäisi metsään asti (Kuva 1, s. 7)
 - Siirtää asfaltoitu pyöräreitti kulkemaan uuden asuinalueen reunaan, ei metsän keskelle
- 3) kestävän kehityksen eri ulottuvuuksien huomioimiseen
- Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kestävä kehitys ja YK:n Agenda 2030 -ohjelma niin ekologisessa, taloudellisessa kuin sosiaalisessa ulottuvuudessaan, esimerkiksi
 - luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen ja ekosysteemipalveluiden turvaaminen
 - kiertotalous ja kestävien liikennetkaisuuden suunnittelu
 - ihmisten hyvinvointi yhteisöllisen ja luonnonläheisen asumisen kautta

2. Asemakaavaluonnoksen muutosehdotukset eriteltynä

2.1. Koko suunnittelualue

Koko kaavaluonnosalue on Uuden Oulun yleiskaavassa osoitettu merkinnällä LUO eli: *Merkinnällä on osoitettu merkittävimmät suojelualueiden ulkopuoliset luonnon monimuotoisuuskeskittymät. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajien esiintymien säilymisedellytykset.* Tässä kaavaluonnoksessa ei ole mielestämme otettu riittävästi huomioon alueen elinympäristöjen (sukkessiometsä ja rantaniitty) säilymisedellytyksiä. Asemakaavaluonnos myös ylittää Oulunsalon keskeisten alueiden yleiskaavan rajat rakentamiselle. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ja maakuntakaavassa mainitaan, että maankohoamisrannikon luonnon kehityskulkujen alueellinen edustavuus tulisi ottaa huomioon.

2.2. Rantavyöhyke

Luonto- ja maisemaselvityksen (Sito 2014, s. 28) mukaan: *Alueen maankäytön muutoksilla ei saa heikentää merenrantaniittyjen luonnontilaisuutta. Etenkin Kallenrannan suojeltu luontotyyppi tulee säilyttää. Suositeltavaa olisi perustaa suojelualueen ympärille suojavyöhyke, jolle ei saa rakentaa eikä osoittaa muuta ympäristöä muuttavaa toimintaa. Tällöin kohteen hoito voitaisiin toteuttaa esimerkiksi laidunnuksella. Rantaniittyjen suojeleminen on myös pesimälinnuston kannalta perusteltua. Alueen pesimälinnusto on runsas laji- ja parimääriä tarkasteltaessa.*

Asemakaavaluonnoksessa rakentaminen ulottuu 50 metrin päähän suojellusta merenrantaniitystä ja tälle välille on vielä suunniteltu ulkoilureitti. Polku on siirretty aivan rantaniityn viereen, koska rakentamista on laajennettu lähemmäs rantaa. Oulunsalon keskeisten alueiden yleiskaavan selostuksessa sanotaan: *Rantalinnuston pesimärauhan takia Kempeleenlahden rannassa (Varjakasta Vihiluotoon) suunnitellun polun linjaus on Kallenrannan kohdalla merkitty kulkemaan rantametsässä.*

Tiedotustilaisuudessa kävi ilmi, että mahdollisen polun tarkka sijainti on vielä hyvin epävarma, samoin kuin sen toteutustapa ja -ajankohta. Rantareittiä voi olla vaikea rakentaa Kallenrannan kohdalle häiritsemättä rantaniityn pesimälinnustoa. Kallenrannan kohdalla rantaniittyä on niitetty jo muutamana vuonna ja rannasta on raivattu pensaikko pois. Jos Kempeleenlahden ulkoilureitti rakennetaan, tulisi se rakentaa lähelle asutusta ja mahdollisesti istuttaa sen varrelle suojaavia puita tai pensaita. Keskimäärin kahlaajalinnuilla on verrattain suuri pakoetäisyys ja kevytliikenne niille kaikkein häiritsevintä. Kallenrannan rantaniitty on erityisen tärkeä lähistöllä pesivien kahlaajien ruokailualueena. Sen laidalla olevassa ruovikossa on lisäksi pysyvä ruskosuohaukan pesimäreiviiri, jonka liian lähelle tuotu häiriö vaarantaa.

Jos rantapolku rakennetaan, olisi toteutuksessa huomioitava tarpeeksi suuri suojavyöhyke ja lisäksi tulee turvata viitasammakoille ja muille kosteikkolajeille kulku lampareesta rantaniitylle esimerkiksi sillan tai ison rummun avulla.

Ongelmalliseksi kaavan laajentamisen rantaa kohti tekee suojelunäkökulman lisäksi myös merenpinnan korkeusvaihtelut ja tulvariski. Tämä vaikuttaa niin ulkoilureitin kuin muun rakentamisen toteuttamiseen. Luonto- ja maisemaselvityksen mukaan (Sito 2014, s. 29): *Rantavyöhykkeelle rakentamista ei erityisesti suositella. Rantavyöhykkeelle rakentaminen edellyttäisi huomattavia maatäyttöjä tulvavahinkojen estämiseksi. Korkeat maatäytöt rikkovat merenrannan maiseman ja luonnon erityispiirteet.* Kaavaluonnoksen mukainen rakentaminen vaatisi maanpinnan tason korottamista noin 1,5 metrillä merenrannan puoleisella osalla 50 metrin päässä suojellusta rantaniitystä.

Myös hulevesialtaan vaikutusta rantaniityille ja meren vedenlaadulle tulisi tutkia tarkemmin. On toisaalta hyvä, että hulevesiä käsitellään luonnonmukaisesti ja niitä voidaan ohjata myös kosteikolle. Hulevesien käsittelyaluetta tulisi hoitaa säännöllisesti, jottei siitä muodostu paju-/ruovikkoviidakkoa. Hoidettuna se voi lisätä myös kosteikkoluonnon monimuotoisuutta.

Ehdotamme muutokseksi, että rakentamisen tulisi keskittyä hylätylle peltoalueelle ulottumatta kuitenkaan liian lähelle suojeltua rantaniityä, koska rannanpuoleinen alue on hyvin lähellä merenpinnan tasoa ja soveltuu huonosti rakentamiseen. Virkistysreitin rakentamista rantaan tulisi harkita tarkkaan.

2.3. Sukkessiometsä

Luonto- ja maisemaselvityksen (Sito 2014, s.22 ja s. 28) mukaan: *Asemakaavaluonnosalueen länsireunan metsä on Oulunsalonrannan edustavin maankohoamisrannikon kehityssarja merenrantaniitystä havupuuvaltaiseen kangasmetsään. Kuusi- ja mäntymetsän alueella esiintyy paikoin soistumia ja muuta metsää rehevämpiä laikkuja.*

Maankohoamisrannikon kehityssarjat olisi hyvä säilyttää osana viheralueverkostoa ja esimerkkinä maankohoamisrannikon kasvillisuuden muuntumisesta. Vanhimmat metsät luovat oman identiteettinsä alueelle. Kehityssarjojen säilyttäminen säilyttäisi myös pienen siivun alueen maisemakuvan historiasta. Metsävyöhyke muodostaa myös ekologisen yhteyden sisämaalta merelle.

Myös valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainitaan, että maankohoamisrannikon metsien kehityssarjojen alueellinen edustavuus tulisi ottaa huomioon. Tällaiset kehityssarjat ovat äärimmäisen uhanalainen luontotyyppiyhdistelmä (Raunio ym. 2008) ja Kallenrannan ehjä kehityssarja rantaniitystä havumetsäksi on pienialaisuudestaan ja metsien kulttuurivaikutuksesta huolimatta kuitenkin varsin edustava. Siton selvityksessä koko metsäalue on merkitty ylimalkaisesti ”havupuuvaltaiseksi metsäksi” ilman tarkempaa tietoa soistumista, rehevämistä laikuista ja metsän eri osien luonnontilaisuudesta. Kaavaselostuksessa havumetsän arvoa vähätellään ja sanotaan sen olevan talousmetsää. Talouskäyttö laskee vain Natura-luontotyyppin (9030) edustavuutta, mutta ei poista sitä tosiseikkaa, että maankohoamismetsien ehjät suknessiosarjat ovat valtakunnallisesti harvinaisia ja niitä tulisi vaalia senkin takia.

Liki puolet arvokkaimmasta suknessiometsästä on nyt kaavoitettu rakennettavaksi. Rakentamisen alle jäävät kaikki ojittamattomat luonnontilaiset kangas- ja korpirämelaikut asemakaavaluonnosalueen länsiosassa lähellä Hailuodontietä. Säilytettävälle metsäalueelle esitetty merkintä VL (lähivirkistysalue) ei turvaa suknessiometsän erityispiirteitä. Merkinnän täytyisi olla ”lähivirkistysalue, jonka luonnon erityispiirteet tulee säilyttää”, jotta viheralueiden monimuotoisuus tulisi turvattua.

Ehdotamme, että suknessiometsä jätettäisiin mahdollisimman ehjäksi kokonaisuudeksi ja rakentaminen keskitettäisiin hylätyn pellon alueelle. Luoteiskulmalla on jo huomioitu viitasammakon esiintymisalue, minkä vuoksi asemakaava ei yllä yleiskaavan rajalle asti. Kaksi läntisintä pientalojen AP-korttelia on osoitettu suknessiometsän luonnontilaisten ojittamattomien rämelaikkujen päälle. Nämä läntisimmät AP-korttelit sekä metsään osoitettu AO-rakentaminen tulisi poistaa tai vaihtoehtoisesti ottaa keskeltä asunaluetta liitteenä olevan kuvan (Kuva 1, s. 7) mukainen alue pois, jolloin asunalue ei ylittäisi yhtä pitkälle suknessiometsään. Metsän keskellä kulkeva metsäpolku jäisi metsän reunaan, jos puolet metsästä kaadetaan rakentamisen tieltä. Luonnon monimuotoisuudelle arvokasta suknessiometsää ei saa kaventaa eikä varsinkaan luonnontilaisia kangas- ja korpirämelaikkuja hävittää. Jos suknessiometsän luontoarvoista on epäselvyyttä, täytyy tehdä tarkempi luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys.

3. Perustelut alueen merkityksestä

3.1. luonnolle

Koko Oulunsalonrannan itäosan kaavaluonnosalue on yleiskaavassa merkitty erityisen tärkeäksi alueeksi luonnon monimuotoisuuden kannalta. Oulun viheralueverkosto- ja luonnon monimuotoisuussuunnitelma, VILMO-suunnitelma on Uuden Oulun yleiskaavaan liittyvä erillissuunnitelma, jonka suosituksissa maankäytölle mainitaan Perämeren rannikosta esimerkiksi merenrantaniittyjen, monimuotoisuuskeskittymien sekä maankohoamisrantojen huomiointi.

Rantavyöhykkeellä Kallenrannan suojeltu luontotyyppi ja monipuolinen pesimälinnusto sekä metsän puolella viitasammakon elinalue, maankohoamisen kehityssarja ja esimerkiksi luonnontilaiset kangas- ja korpirämelaikut eivät saa kärsiä liian laajalle leviävästä rakentamisesta. Olisi myös tärkeää turvata rannan vesialueet ekologisena yhteytenä koko Kempeleenlahden mittakaavassa, samoin kuin tämän viheralueen ekologiset yhteydet muihin viheralueisiin eikä rakentaa luonnontilaisille ranta-alueille ja metsiin.

Yhtenäisten luontoalueiden pirstoutuminen on suuri ongelma maailmanlaajuisesti, jonka toivoisi näin pienessäkin mittakaavassa otettavan vakavasti eikä suunnittelualueen metsää ja rantoja pirstottaisi enempää. Esimerkiksi elinympäristöjen häviäminen, ilmastonmuutos sekä vieraslajit ovat tälläkin alueella monimuotoisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja ne tulisi ottaa huomioon.

3.2. ekosysteemipalveluja käyttäville ihmisille

Oulunsalonrannan alue tarjoaa ihmisille ekosysteemipalveluita, joiden heikentäminen vaarantaa siten myös ihmisen hyvinvoinnin ja turvallisen asumisen. Alue tarjoaa erilaisia ekosysteemipalveluita:

- säätelypalveluita eli esimerkiksi tulvantorjunta, eroosion säätely, veden puhdistus ja ilmaston säätely
- ylläpitävät palvelut eli esimerkiksi geneettinen, lajistollinen ja elinympäristöjen monimuotoisuus, ravinteiden sidonta ja kierto sekä hiilen sidonta
- tuotantopalvelut eli esimerkiksi marjat, sienet ja villiyrtilit
- kulttuuripalvelut eli esimerkiksi virkistys, hyvinvointi ja luontokasvatus.

Ranta-alueiden täyttömaaratkaisuihin ja rakentamisella sekä hulevesialtaan tekemisellä muutettaisiin merenrantaniittyjen olosuhteita ja otettaisiin riski tulvien ja eroosion takia. Suuri osa suunnittelualueesta on merkitty meritulva-alueeksi. Metsien vähentäminen vaikuttaisi hiilensidontaan sekä veden puhdistukseen ja marjojen määrään sekä ihmisten virkistymiseen ja hyvinvointiin. Tärkeimpinä ekosysteemipalveluina VILMO-suunnitelmassa nähdään esimerkiksi lähivirkistys sekä vedenkierto ja tulvien hallinta. Kehittämiselle tärkeänä nähdään rannikon virkistyskäyttö ja luonnon saaminen osaksi arkea.

Suunnitelman mukaan on tarkoituksena nimenomaan parantaa alueen virkistysalueita, mikä ei lähtökohtaisesti voi tarkoittaa niiden vähentämistä, kuten kuitenkin näyttäisi suunnitelman toteutuessa käyvän. Oulunsalonrannan itäosa, kuten myös ranta-alue Lassilanrantaan asti, on suosittu ulkoilu- ja virkistysalue, jollaisia Oulunsalon tällä reunalla ei muita ole, varsinkaan tässä laajuudessa ja monimuotoisuuden määrässä. Suunnittelualueella sijaitseva metsä, ja siellä kulkeva polku, ovat paikallisten lenkkeilijöiden, koiran ulkoiluttajien ja lapsiperheiden suosiossa ja metsä on niitä harvoja edes hieman suurempia metsäalueita Oulunsalon taajaman tällä puolen. Se on myös tärkeä paikka retkeilyyn, hiljentymiseen sekä esimerkiksi lintujen ja muun luonnon tarkkailuun, puhumattakaan metsän merkityksestä itse luonnolle. Alue yhdessä Hailuodontien eteläpuolella olevan pellon kanssa tarjoaa lintu- ja luontoharrastajille, retkeilijöille ja virkistyville paljon nähtävää, mitä toivoisi myös kaupungin arvostavan enemmän. Olisi myös tärkeää, että maisema mereltä mantereelle, esimerkiksi talvella ohikulkevilta laduilta, olisi luonnonmukainen eikä täyteen rakennettu.

Polun sijainti keskellä suunnittelualueen metsää on olennainen osa sitä. Asemakaavaesityksen toteutuessa ilman muutoksia olisi polku asuinalueen reunassa, mikä varmasti vähentäisi sen esteettisyyttä ja rauhallisuutta ja sitä kautta ihmisen kokemaa luontokokemusta ja miellyttävyyttä kulkea siellä. Arvokkaan sukkessiometsän säästämisen lisäksi ehdotamme, että mahdollinen asvaltoitu pyörätie uudelta

asuinalueelta Hailuodontien eteläpuolelle kulkisi uuden asuinalueen reunaa pitkin, jottei havumetsää tarvitsisi puhkaista asvaltoidulla reitillä. Näin metsä jäisi mahdollisimman luonnontilaan, jossa olisi korkeintaan yksi kapea kivituhkapintainen reitti vanhan polun paikalla.

Tutkimuksia lähiluonnon vaikutuksista niin fyysiseen, psyykkiseen kuin sosiaaliseen terveyteen on yhä enemmän, joten olisi tärkeää, että tämä lähivirkistysalue säilyisi yhtä suurena. On tärkeää, että ihmiset pääsevät lähelle luontoon eikä sitä varten tarvitsisi matkustaa kauas erillisiin kansallispuistoihin tai suojelualueille. Lisääntyvä luontoliikunta ja sitä kautta virkistyminen ja hyvinvoinnin parantuminen voivat parhaimmillaan vähentää terveydenhuoltokuluja. Ihmisten vieraantuminen luonnosta ja siten sen terveysvaikutuksien väheneminen ei lopu, jos kaupungit täyttävät taajamiensa jäljellä olevat vihreät alueet asunnoilla. Kuten VILMO-suunnitelmassakin esitetään, olisi tärkeää saada luonto osaksi arkea.

3.3. Oulun kaupungille ja Agenda 2030 -ohjelman toteuttamiselle

Oulun kaupunkistrategian 2020 mukaisesti kestävä kehitys pitäisi ottaa huomioon kaikessa toiminnassa, puhumattakaan kansainvälisistä velvoitteista. YK:n laatima Agenda 2030 -ohjelma poikkeaa edellisistä vuosituhattavoitteista, sillä se velvoittaa meistä jokaista: valtioita, kuntia, kaupunkeja, yrityksiä, yhteisöjä ja yksityishenkilöitä. Suomi on kärkijoukoissa ainutlaatuisella kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksellaan, jolla se Agenda 2030:a toteuttaa. Tavoitteita on 17, joista jokainen koskettaa myös ratkaisuja uusien asuinalueiden rakentamisessa. Suomen hallituksen Agenda 2030 -toimeenpanosuunnitelman painopisteitä ovat muun muassa hiilineutraali ja resurssiviisas Suomi.

Asemakaavaesityksessä on jo hyvin perinteisellä tavalla huomioitu kestävän kehityksen teemoja, kuten aurinkoenergian mahdollistaminen asuntojen sijoittelulla. Oulun kaupungilla ja suunnittelevilla arkkitehteillä olisi tässä ja muissa kohteissa mahdollisuus olla edelläkävijänä ja ottaa kestävä kehitys vielä syvällisemmin huomioon. Tulevaisuuteen katsovassa kestävässä rakentamisessa tulisi ottaa huomioon kaikki kestävän kehityksen ulottuvuudet: ekologinen, taloudellinen ja sosiaalis-kulttuurinen ulottuvuus. Kaikki osa-alueet limittyvät toisiinsa ja tärkeitä teemoja kestävään rakentamiseen liittyen ovat esimerkiksi: energiatehokkuus, hiilineutraalius, kiertotalous sekä ehkä uudempana kestävän kehityksen sosiaalinen ulottuvuus eli esimerkiksi yhteisöllisyys ja sen mukanaan tuoma hyvinvointi. Yhä energiatehokkaammat rakennusratkaisut ovat osa ilmastonmuutoksen hillintää, mihin liittyen alkoi vasta uusi hankekin.

Tiedotustilaisuudessa Oulunsalossa heräsi huoli lisääntyvästä liikenteestä ja sen ruuhkautumisesta, sillä liikenne kulkisi jo olemassa olevia teitä pitkin uudelle asuinalueelle. Asemakaava-alueen kaventaminen ja asuntotiheyden vähentäminen helpottaisi myös liikennemääriä alueella. Kuten oululaisille tehdystä Oulu 2026 Oujees -kyselystä selvisi, joukkoliikenne on tärkeä osa vastaajien arjen sujuvuutta ja siihen olisi myös tällä alueella tärkeää panostaa eikä keskittyä yksityisautoilun tukemiseen.

Oulu 2026 Oujees -kysely paljasti asukkaiden arvostavan arjessaan myös nimenomaan luonnonläheisyyttä. Oulunsalonrannassa luonnosta on isompi arvo sellaisenaan kuin täyteen rakennettuna asuinalueena. Oulun kaupunkistrategiassa mainitaan olemassa olevien asemakaava-alueiden hyödyntäminen, mikä kannustaisi jättämään Oulunsalonrannan itäosan kaltaiset erityisen monimuotoiset alueet omaan rauhaansa. Uutta asuinaluetta suunniteltaessa olisi tärkeää huomioida edelliset seikat sekä lisäksi yhteisöllisyys ja sen tuoma hyvinvointi. Olisi myös syytä miettiä, onko alueelle kaavoitetut kookkaat omakotitalot ja suuret tontit tarpeellisia, kun trendiksi on noussut nimenomaan pienemmät, kompaktimmat ja ekologisemmat omakotitalot. Tontteja ja omakotien kokoja pienentämällä mahtuisi pienempään pinta-alaan enemmän asukkaita ja rakentamista ei tarvitsisi ulottaa sukkessiometsään.

Tällaiselle alueelle olisi mahdollisuus rakentaa tulevaisuuden asuinalue, jossa olisi esimerkiksi: etusijalla pyöräparkit ja joukkoliikennedyteydet ja uusiutuvat energiamuodot; yhteisiä oleskelualueita ja -rakennuksia ja vaikkapa lintutorni rannan puolella, jolloin kaikki pääsisivät nauttimaan rantamaisemasta ja sen monimuotoisuudesta; luonnonmukaisia piha-alueita hyötyviljelmiseen ja kasvihuoneineen; monimuotoinen lähimetsä virkistymis-, leikki- ja oppimisympäristönä; omasta ympäristöstään ja toisistaan huolta pitäviä asukkaita.

3.4. ympäristökasvatukselle

Ympäristökasvatuksella on tärkeä rooli esimerkiksi siinä, etteivät ihmiset vieraantuisi luonnosta ja samalla kaikista sen vaikutuksista hyvinvoinnille sekä ymmärtäisivät ihmisen riippuvuuden luonnon toimintakyvystä. Alueen kouluille, päiväkodeille ja muille kasvatustoimintaa järjestäville tahoille olisi tärkeää, etteivät luontokohteet sijaitisi pitkien matkojen päässä, jotta niihin pääsy olisi helppoa, nopeaa ja kävellen tai pyöräillen saavutettavaa. Ainutlaatuinen suknessiometsä vaiheineen ja suojeltu rantaniitty eri lajeineen vaikkapa lintutornista ihailtuna ovat hienoja retki- ja oppimiskohteita koulujen ja päiväkotien toimintaohjelmaan. Jo uusien opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmienkin mukaan kasvatukseen tulisi saada lisää luonnossa tapahtuvaa oppimista ja monialaisuutta. Lähiluonnon arvostaminen ja lähiympäristöön vaikuttaminen olisi tärkeää saada kiinteäksi osaksi lasten arkea.

Luonnossa tai ylipäänsä ulkona tapahtuvan oppimisen ja oleskelun hyödyistä on viime vuosina tehty useita tutkimuksia, joiden tuloksissa korostuvat esimerkiksi vaikutus ihmisten sosiaalisuuteen. Lasten lisäksi luonnon terveysvaikutuksia on tutkittu myös vanhusten tai mielenterveyskuntoutujien osalta ja saatu lupaavia tutkimustuloksia.

4. Yhteenveto

Kaavan vaikutuksia suunnittelualueelle tulee tarkastella monipuolisemmin kuin luonnoksessa on tehty. Edellä esitettyjen perustelujen pohjalta tämän alueen kaavoituksella on merkittäviä vaikutuksia niin yhdyskuntarakenteeseen toimivuuteen ja viihtyvyyteen, yleiseen kaupunkikuvaan, luontoon ja maisemaan, liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen sekä terveyteen ja sosiaalisiin oloihin.

Asemakaavaa tulee muuttaa niin, ettei rakentamista levitetä liian rantaan eikä suknessiometsään, vaan pidättäydytään hylätyn pellon alueella edellä mainituin perustein. Kaupungilla on vastuu ottaa kestävä kehityksen periaatteet aidosti käytäntöön kaikissa maankäyttöä koskevissa päätöksissään.

Suomen Luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry

Kalle Hellström
Varapuheenjohtaja

Iita Tiusanen
Sihteeri

Paula Ratava
Hallituksen jäsen, paikallinen asukas

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Esa Hohtola
Puheenjohtaja

Ari-Pekka Auvinen
Suojelutoimikunnan puheenjohtaja

Kuva 1. Punaisella rajattu esimerkkialue, jonka vähintään voisi ottaa asemakaavaesityksestä pois. Läntiset korttelit siirtyisivät näin poistettavien tonttien verran kauemmas sukkessiometsästä.

